

I. ÚVOD

Štatistické ukazovatele za knižnice v SR sa po prvýkrát celkovo spracovávali len v elektronickej verzii cez formulár na stránke MK SR. Súčasťou týchto zisťovaní je aj štatistika o dosiahnutých výsledkoch činnosti verejných knižníc Prešovského samosprávneho kraja za rok 2013, ktorú vyhodnocuje Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove ako krajské metodické pracovisko pre verejné knižnice PK. Výsledky sú spracované samostatne, v tabuľkovej forme, s krátkym komentárom podľa jednotlivých okresov a typov knižníc. Súčasťou prehľadu sú aj porovnania a prepočty, ktoré poukazujú na stav knižníc a úroveň poskytovaných knižnično-informačných služieb v kraji. Zo štatistického zisťovania boli vyradené knižnice stagnujúce viac ako 5 rokov. V nasledujúcich kapitolách sú zverejnené ukazovatele týkajúce sa fungujúcich knižníc, prepočty a porovnania sa zaoberajú tiež fungujúcimi knižnicami.

II. HLAVNÉ ÚLOHY

1. KNIŽNIČNÁ SIŤ

V roku 2013 bolo do štatistického zisťovania zaradených spolu **406** verejných knižníc s **20** pobočkami. Z toho :

- 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou + **4 pobočky** - RKK
- 6 regionálnych knižníc + **10 pobočiek** - RK
- 16 mestských knižníc + **5 pobočiek** - MsK
- 28 obecných knižníc s prof. zamestnancami + **1 pobočka** – OcKP
- 349 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami - OcKN

Prehľad o počte knižníc v jednotlivých okresoch:

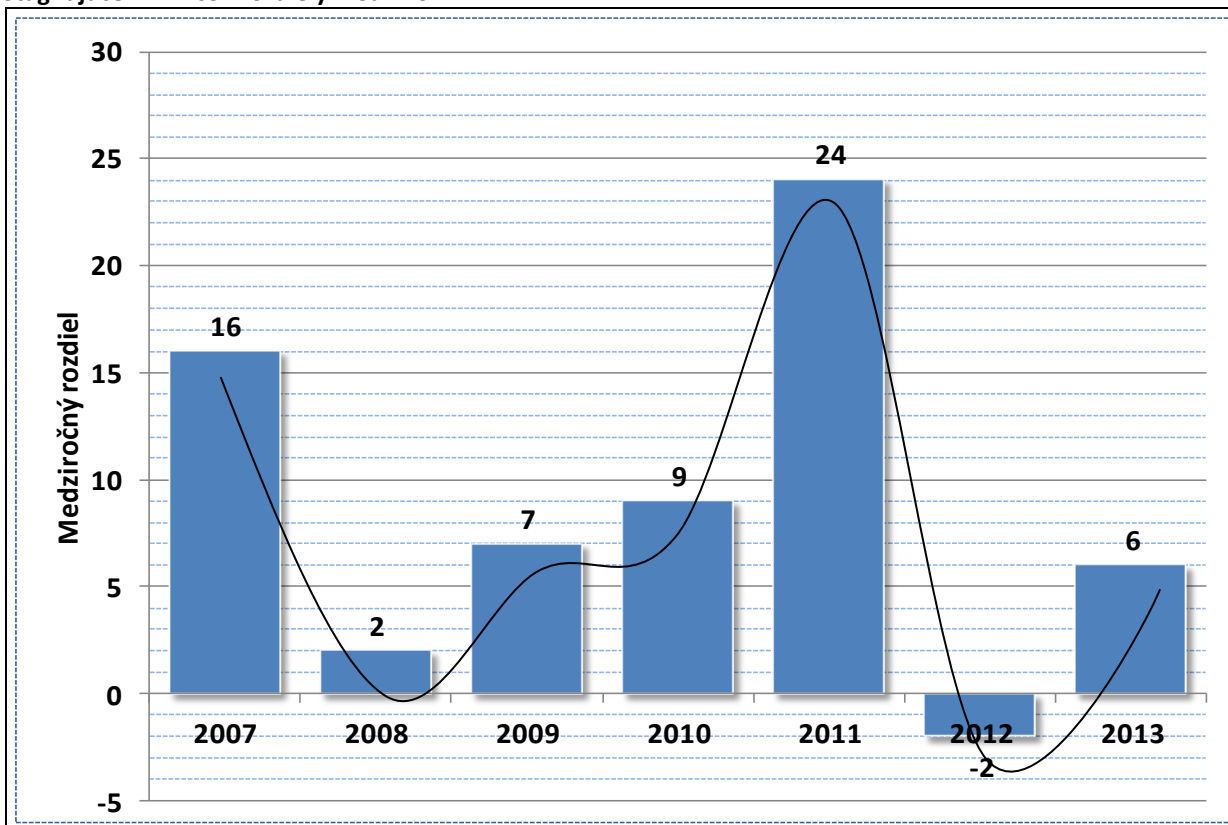
Regionálne knižnice	Okres	Spolu	Fung.	Stagn.	12/13	Pobočky	RKK	RK	MsK	OcKP	OcKN	Vyrad.	12/13
Bardejov	Bardejov	66	56	11	+5	4	0	1	0	7	48	0	+1
Humenné	Humenné	41	29	12	+1	0	0	1	0	2	26	1	-1
	Snina	17	13	4	0	0	0	0	1	3	13	0	0
Poprad	Medzilaborce	14	12	2	0	0	0	0	1	0	13	0	0
	Poprad	28	26	2	+1	8	0	1	2	3	22	0	0
	Kežmarok	31	29	2	+2	1	0	0	3	2	24	0	0
Prešov	Levoča	11	11	0	0	0	0	0	2	0	9	0	0
	Prešov	74	53	21	0	4	1	0	1	5	46	0	0
St. Ľubovňa	Sabinov	34	27	7	-1	0	0	0	2	1	24	0	+1
	St. Ľubovňa	40	31	9	+4	0	0	1	1	0	29	0	0
Svidník	Svidník	11	11	0	0	3	0	1	1	1	5	0	+1
	Stropkov	7	6	1	+1	0	0	0	1	0	4	0	+1
Vranov n/T	Vranov n/T	31	24	7	+3	0	0	1	1	1	21	0	+1
Spolu		406	328	78	+16	20	1	6	16	25	280	1	+6

V tabuľke je uvedený stav v sledovanom roku a uvedené rozdiely oproti minulému roku v celkovom počte a v počte stagnujúcich knižníc. Vyradené knižnice v skutočnosti neboli zrušené, sú iba vyradené a tiež stagnujú. Takýto postup je dôležitý aj kvôli sledovaniu vyradených knižníc.

Oproti roku 2012 kedy bolo zo štatistického zisťovania pre dlhodobé stagnovanie viac ako 5 rokov vyradených **128** neprofesionálnych knižníc v roku 2013 to bola len 1 knižnica v okrese Humenné

V roku 2013 nebola zrušená žiadna knižnica naopak, 6 knižníc obnovilo svoju činnosť.

Stagnujúce knižnice - rozdiely medzi rokmi

2. ŤAŽISKOVÉ ÚLOHY

- nákup a obnova knižničných fondov z dotácií z grantového systému MK SR , z vlastných finančných prostriedkov v návaznosti na rozpočet od zriaďovateľa a iných mimorozpočtových zdrojov.
- Sťahovanie Centrálnej požičovne a sídla, revitalizácia a modernizácia priestorov v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove
- Začatá celková rekonštrukcia Podtatranskej knižnice v Poprade
- Získavanie nových čitateľov cez privilégia a kampane (TSK , Deň PSK a pod)
- Odborné porady a školenia
- zbieranie štatistických výkazov, spracovanie, vyhodnocovanie a rozborov o činnosti regionálnych mestských a obecných knižníc
- metodické návštevy do knižníc, školenie pre obecných knihovníkov za účelom obnovenie a skvalitňovanie činnosti obecných knižníc a zavádzania nových technológií
- aktivity na propagáciu čítania literatúry a knižničných služieb
- príprava projektov do grantového programu MK SR
- monitoring a dokumentografia regionálnych dokumentov a regionálnej bibliografie
- aktivity a práca s detským čitateľom
- komunitné aktivity
- ústretovosť v práci so znevýhodnenými používateľmi

III. HLAVNÉ UKAZOVATELE KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ

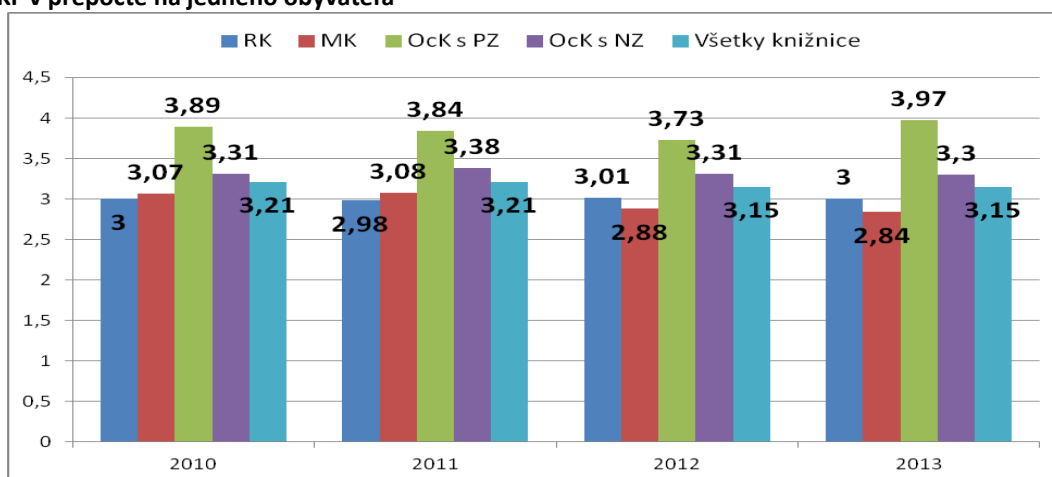
1. KNIŽNIČNÉ FONDY VO FUNGUJÚCICH KNIŽNICIACH

V roku 2013 obsahovali knižničné fondy knižníc v Prešovskom kraji celkom **2 142 182** knižničných jednotiek. Zo štatistického rozboru sme vylúčili aj všetky stagnujúce knižnice, teda ich fond sa do štatistického zisťovania nezapočítava.

Stav fondov vo fungujúcich knižniciach

	Knižničné jednotky	Index rastu
Regionálne knižnice	786 447	99,09
Mestské knižnice	369 927	98,51
Ock s profesionálnymi z.	197 315	96,64
Ock s neprofesionálnymi z.	788 493	100,37
Knižnice spolu	2 142 182	99,22

KF v prepočte na jedného obyvateľa

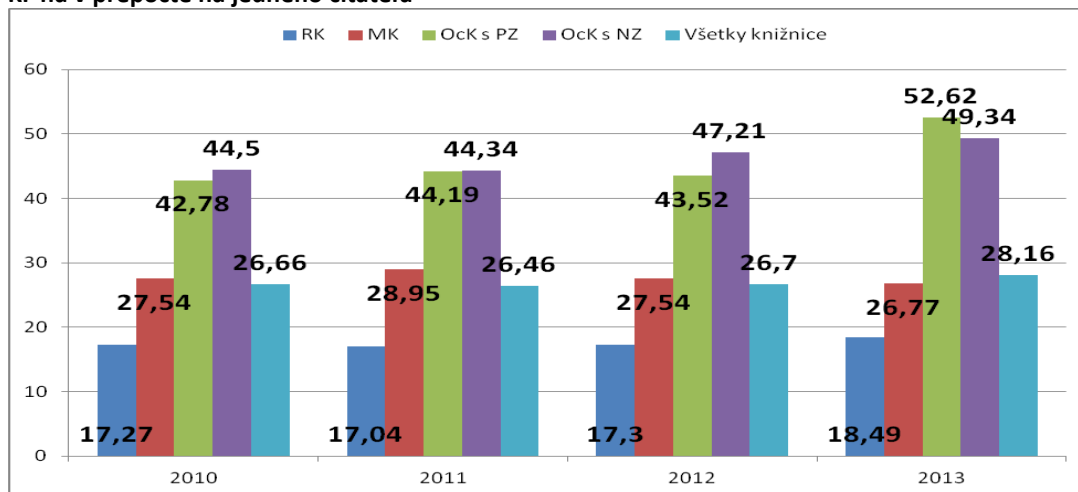
Priemery dosiahnuté v jednotlivých typoch knižníc PK:

	Zväzky na obyvateľa				Zväzky na používateľa			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	3,00	2,98	3,01	3,00	17,27	17,04	17,30	18,49
Mestské knižnice	3,07	3,08	2,88	2,84	27,54	28,95	27,54	26,77
Ock s profesionálnymi z.	3,89	3,84	3,73	3,97	42,78	44,19	43,52	52,62
Ock s neprofesionálnymi z.	3,31	3,38	3,31	3,30	44,50	44,34	47,21	49,34
Knižnice spolu	3,21	3,21	3,15	3,15	26,66	26,46	26,70	28,16

Celokrajský priemer zv. na 1 obyvateľa je rovnaký ako v minulom roku **3,15**. Oproti celoslovenskému priemeru 2,95. Celokrajský priemer zv. na 1 používateľa je **28,16** oproti celoslovenskému priemeru 36.

Čo sa týka poradia okresov, tak najviac **zv. na obyvateľa** je v okrese Svidník (6,31), nasleduje Stropkov (4,28) a Stará Ľubovňa (3,92). V **zväzkoch na používateľa** vedú Medzilaborce (90,50), nasleduje Stropkov (63,07) a Svidník (39,74). V týchto okresoch je aj dlhodobo nízky počet čitateľov z počtu obyvateľov.

KF na v prepočte na jedného čitateľa

Regionálne knižnice: zväzky na 1 obyvateľa:

	2012	2013
1. Svidník	8,12	8,06
2. Stará Ľubovňa	3,69	3,73
3. Vranov nad Topľou	3,23	3,22
4. Humenné	3,14	3,20
5. Poprad	2,77	2,79
6. Prešov	2,48	2,42
7. Bardejov	2,46	2,42
PRIEMER	3,01	3,00

zväzky na 1 používateľa:

	2012	2013
1. Svidník	39,88	36,86
2. Prešov	19,47	19,83
3. Poprad	14,29	17,52
4. Stará Ľubovňa	16,60	16,92
5. Humenné	15,13	16,67
6. Vranov nad Topľou	14,97	15,64
7. Bardejov	14,23	14,59
PRIEMER	17,30	18,49

V prepočte zv. na 1 obyvateľa v RK sa dosiaholo **3,00 zv.**, čo je oproti minulému roku nepatrný rozdiel **(-0,01)** a na 1 používateľa knižnice v kraji dosiahli v priemere **18,49 zv.** oproti **17,30**. Tento ukazovateľ stúpol o **+1,19 zv.**

1.1 PRÍRASTKY

V roku 2013 prírastok knižničných jednotiek vo verejných knižniciach v kraji bol **31 436 zv.** Je to o **6 370 kn.j.** menej ako v roku 2012, čo činí **17 % pokles**.

	Prírastky kúpou				Prírastky inou formou			
	2011	2012	2013	2012/13 %	2011	2012	2013	2012/13 %
Regionálne knižnice	15 572	20 327	12 169	-40	2 964	2 741	2 979	+8
Mestské knižnice	5 018	4 387	3 970	-10	688	1 245	1 157	-7
Ock s profesionálnymi z.	2 068	1 784	1 717	-4	729	1 266	417	-67
Ock s neprofesionálnymi z.	5 204	4 193	4 514	-7	3 990	1 863	4 513	+59
Všetky knižnice	27 862	30 691	22 370	-27	8 371	7 115	9 066	+22

V RK sme zaznamenali až 40 pokles v nákupe nových kníh oproti roku minulému roku aj pokles oproti predchádzajúcim rokom. Zaujímavý ukazovateľ je v obecných knižniciach s neprof. Zamestnancami v prírastku inou formou + 59 % nárast darovaných kníh.

RK v prírastkoch kúpou

RK	Prírastky kúpou			
	2011	2012	2013	% rozdiel
1. Bardejov	710	1932	1 058	-874
2. Humenné	1 506	2 800	1 820	-980
3. Poprad	3 613	4 173	1 944	-2229
4. Prešov	4 454	4 667	2 195	-2472
5. St. Ľubovňa	1 426	2 079	1 136	-943
6. Svidník	1 497	1 914	1 241	-673
7. Vranov n. T.	2 366	2 762	2 775	+13
Spolu	15 572	20 327	12 169	-8158

RK v prírastkoch inou formou

RK	Prírastky inou formou			
	2011	2012	2013	% rozdiel
1. Bardejov	56	188	490	+302
2. Humenné	180	131	169	+38
3. Poprad	524	398	566	+168
4. Prešov	1 466	1 293	1 055	-238
5. St. Ľubovňa	156	217	179	-38
6. Svidník	378	369	383	+14
7. Vranov n. T.	204	145	137	-8
Spolu	2 964	2 741	2 979	+238

Najviac kníh nakúpila Hornozemplínska knižnica vo Vranove n/Topľou (**2 775 zv.**) a Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove (**2 195 zv.**)

V rámci prírastkov inou formou, najviac dokumentov oproti roku 2012 získala RK v Bardejove a Poprade.

1.2 OBRAT FONDŮV PODĽA TYPOV KNIŽNÍC

Obrat fondov je údaj, vďaka ktorému môžeme zistiť, priemerne koľkokrát bol jeden dokument KF počas roka požičaný. Tento údaj je dosť dôležitý, lebo svedčí o cirkulácii a kvalite fondov. **V knižniciach PSK bol obrat 1,05 výpožičiek na 1 dokument.**

Obrat fondov 2006 - 2013 v knižniciach PSK:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	2,55	2,18	1,97	1,91	1,91	2,01	1,87
Mestské knižnice	1,25	1,26	1,13	1,15	1,18	1,28	1,24
Ock s profesionálnymi z.	0,62	0,51	0,58	0,56	0,53	0,59	0,51
Ock s neprofesionálnymi z.	0,32	0,29	0,25	0,28	0,30	0,29	0,27
Všetky knižnice	1,11	1,08	0,98	1,04	1,06	1,12	1,05

Knižnice sa začínajú intenzívnejšie zameriavať na revízie KF, systematicky vyradujú zastarané knihy a rôznymi prostriedkami sa snažia svoje fondy aktualizovať.

Vývoj obratu fondov v rámci regionálnych knižníc:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Bardejov	3,91	3,90	2,34	2,46	2,03	2,44	2,50
2. Humenné	1,62	1,50	1,40	1,25	1,12	1,18	1,19
3. Poprad	2,85	2,82	2,82	2,07	2,78	2,73	2,09
4. Prešov	1,87	2,00	2,07	2,07	2,19	2,37	2,26
5. Stará Ľubovňa	2,67	2,67	2,27	2,06	2,61	2,31	2,29
6. Svidník	1,62	1,05	0,87	0,84	0,67	0,77	0,97
7. Vranov n/ Topľou	1,84	1,63	1,59	1,35	1,45	1,60	1,35
Všetky knižnice	2,24	2,18	1,97	1,91	1,91	2,01	1,87

Z tabuľky môžeme vyčítať, že najlepší obrat kníh a ostatných dokumentov bol v RK Bardejov (2,50), v RK Stará Ľubovňa (2,29) a v RKK Prešov (2,26).

1.3 PERIODIKÁ

Počet titulov odoberaných periodík v knižniciach PSK konečne stúpol zo 778 na **787(+9)**. Nie je to veľa, ale radi by sme tento trend zachovali. Týka sa to aj exemplárov, nárast z 901 na **953 (+52)**.

Počet titulov a počet exemplárov periodík

	Počet titulov					Počet exemplárov				
	2010	2011	2012	2013	Rozdiel	2010	2011	2012	2013	Rozdiel
Regionálne knižnice	552	491	538	559	+21	648	577	650	670	+20
Mestské knižnice	174	163	149	153	+4	186	176	159	163	+4
Ock s profesionálnymi z.	70	43	35	26	-9	100	43	36	60	+24
Ock s neprofesionálnymi z.	52	56	56	49	-7	65	56	56	60	+4
Spolu	848	753	778	787	+9	1043	852	901	953	+52

Počet odoberaných periodík v knižniciach PSK celkovo stúpol o **+9 titulov a o +52 exemplárov**. Počet zahraničných titulov oproti roku 2012 stúpol, z **56 na 59** titulov. (+3). Počet titulov v obecných knižniciach s PZ a NZ klesol v PZ o - 9 a v NZ o 7 odoberaných titulov.

Z regionálnych knižníc najväčší počet titulov odoberá knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove (**130 - štandard je 200 - 300**) Podtatranská knižnica v Poprade (**111 - štandard je 150 - 200**) a Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou (**81 - štandard je 100 - 150**).

Odporúčané štandardy spĺňa len jedna RK - v Starej Ľubovni (66 - štandard je 50 - 100 titulov).

2. POUŽÍVATELIA

Počet registrovaných používateľov vo verejných knižniciach PSK v roku **2013** bol **76 085**, čo je znovu o **-4 762** menej ako v roku 2012 (**80 847**). Takýto trend pretrváva už niekoľko rokov. Veľký súvis vidíme v tom, že mnohokrát jeden preukaz používajú viacerí čitatelia, najmä v rodinách a študenti. Tak môže počet používateľov poklesnúť aj o 30%.

Popularita knižníc sa udržiava hlavne vďaka moderným informačným technológiám, najmä internetu, aj keď internet ako informačný zdroj je silným konkurentom, najmä v dnešnej dobe digitalizácie a plnotextových elektronických dokumentov. Veľmi dôležitým faktorom je pravidelné a dostatočne dopĺňať knižničný fond a rozvíjať marketing knižní a propagáciu služieb.

Počet používateľov podľa typu knižníc a medzoročný percentuálny rozdiel:

	Počet používateľov						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012/2013 %
Regionálne knižnice	51 028	48 015	46 044	46 231	45 883	42 537	-7%
Mestské knižnice	14 759	15 607	14 542	13 843	13 634	13 817	+1%
Ock s profesionálnymi z.	6 824	6 450	6 404	5 153	4 692	3 750	-20%
Ock s neprof. z.	21 350	19 158	17 752	17 338	16 638	15 981	-4%
Všetky knižnice	93 961	89 230	84 742	82 565	80 847	76 085	-6%

Mierny pokles používateľov je zjavný vo všetkých typoch knižníc okrem mestských knižníc, kde v roku 2013 nastal 1% nárast používateľov. V rámci okresov stúpol počet používateľov iba v okrese Svidníku, Stará Ľubovňa a Kežmarok.

Značný vplyv na pokles čitateľov v minulých rokoch v knižniciach má nedostatočný nákup nových kníh.

Počet používateľov v RK

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% rozdiel
1. Bardejov	7 076	6 129	6 264	6 164	5 796	5 527	-5
2. Humenné	6 527	7 117	7 298	7 547	7 216	6 623	-12
3. Poprad	12 288	10 206	10 208	10 217	10 220	8 395	-18
4. Prešov	11 546	11 580	10 419	11 276	11 672	11 124	-5
5. Stará Ľubovňa	3 870	3 801	3 591	3 664	3 629	3 607	-0,6
6. Svidník	4 309	3 691	3 173	2 498	2 348	2 507	+6
7. Vranov n/ Topľou	5 412	5 491	5 091	4 865	5 002	4 754	-5
RK spolu	51 028	48 044	46 044	46 231	45 883	42 537	-7

Počet používateľov oproti roku 2013 mierne narástol iba v RK Svidník.

Percento registrovaných používateľov z počtu obyvateľov:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	17,63	18,08	17,38	17,49	17,42	16,21
Mestské knižnice	11,39	12,32	11,16	10,62	10,47	10,61
Ock s profesionálnymi z.	9,84	9,49	9,08	8,68	8,57	7,54
Ock s neprofesionálnymi z.	7,44	7,72	7,44	7,62	7,01	6,70
Spolu	12,12	12,54	12,03	12,11	11,79	11,17

Pod tohtoročným celoslovenským priemerom **10,52%** používateľov z počtu obyvateľov je z celkového počtu knižníc 6 okresov (Levoča, Medzilaborce, Prešov, Sabinov, Snina a Stropkov). Všetky ostatné okresy sú v rámci tohto ukazovateľa nad celoslovenským priemerom. Najvyššie % používateľov z počtu obyvateľov je vo Svidníku (**15,88%**), Humennom (**15,16%**) a v Starej Ľubovni (**13,21%**). Znamená to, že knižnice sú v týchto okresoch, obyvateľmi využívané najviac.

Dosiahnuté percento používateľov z počtu obyvateľov v RK:

	RK	2009	2010	2011	2012	2013	štandard - základná úroveň
1.	Bardejov	18,35	18,76	18,48	17,30	16,58	15
2.	Humenné	20,42	21,02	21,80	20,79	19,21	15
3.	Poprad	18,73	18,78	18,83	19,40	15,93	14
4.	Prešov	12,70	11,45	12,41	12,76	12,22	13
5.	Stará Ľubovňa	23,21	21,88	22,36	22,25	22,05	18
6.	Svidník	30,51	26,65	21,10	20,37	21,88	18
7.	Vranov n/Topľou	23,75	22,00	21,09	21,57	20,61	15

Potešujúcim zistením je, že všetky knižnice, okrem Prešova, sa nachádzajú nad základným štandardom.

2.1 DETSKÍ POUŽÍVATELIA DO 15 ROKOV

Percento detských čitateľov z celkového počtu používateľov v posledných rokoch klesal. Ale v roku 2013 sa zvýšil zo **40,85 na 41,92**.

Najvyššie percento používateľov do 15 rokov je stále v knižniciach s neprofesionálnymi pracovníkmi (**61,09%**; r.2012 **61,89%**) a profesionálnymi pracovníkmi (**57,79%**; r. 2012 **61,34%**), kde tento počet mierne klesol oproti roku 2012. Nárast sme zaznamenali ešte v mestských knižniciach z **37,25%** na **40,21%** čo je o **7%** viac ako v roku 2012.

Percento detských používateľov z celkového počtu používateľov v jednotlivých typoch knižníc:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	34,70	34,74	33,83	32,50	32,19	33,88
Mestské knižnice	38,73	37,68	36,52	39,52	37,25	40,21
Ock s profesionálnymi z.	61,43	62,62	59,81	61,38	61,34	57,79
Ock s neprofesionálnymi z.	64,66	64,67	63,49	61,56	61,89	61,09
Spolu	44,08	43,55	42,47	41,59	40,85	41,92

V roku 2013 sa zvýšilo percento detí z počtu používateľov v RK vo všetkých RK, čo je veľmi pozitívny jav a ukazovateľ.

Z regionálnych knižníc je stále najvyššie percento detí z celkového počtu používateľov zaregistrovaných v Podduklianskej knižnici vo Svidníku (**43,08**). Veľkú zásluhu majú na tom bibliobusy, ktoré majú zástavky priamo pri školách.

Dosiahnuté percento detí z počtu používateľov v RK:

	RK	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Bardejov	35,98	36,78	37,32	36,78	36,77	39,19
2.	Humenné	37,78	32,71	32,08	30,87	30,88	32,37
3.	Poprad	27,60	30,87	30,56	29,92	29,40	32,76
4.	Prešov	35,79	33,69	32,58	30,76	30,71	31,39
5.	Stará Ľubovňa	37,16	36,89	35,70	32,07	29,93	30,36
6.	Svidník	44,65	46,49	46,14	44,32	42,67	43,08
7.	Vranov n/ Topľou	33,48	32,74	32,14	33,36	34,65	35,44
Všetky RK		34,70	34,47	33,83	32,50	32,19	33,88

2.2 NÁVŠTEVNOSŤ

V roku 2013 verejné knižnice v Prešovskom kraji navštívilo **808 786** návštevníkov, ktorým boli poskytnuté knižnično-informačné služby. Ak aj v minulom roku tento bol počet návštevníkov vyšší (**871 713**) o **62 927**, čo činí pokles o **- 7,2%**. Z toho počet návštevníkov podujatí bol **105 873**. Počet návštevníkov znovu stúpol v regionálnych knižniciach (**+ 0,96%**) a obecných knižniciach s NZ (**+ 7,97**).

Návštevnosť jednotlivých typov knižníc:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012/13 %
Regionálne knižnice	538 093	535 728	496 851	544 241	549 444	502 144	-9
Mestské knižnice	193 350	194 690	195 070	193 776	185 848	173 367	-7
Ock s profesionálnymi z.	68 847	70 010	67 975	52 234	40 152	40 054	-0,2
Ock s neprofesionálnymi z.	103 323	96 175	85 883	89 164	96 269	93 221	-3
Všetky knižnice	903 613	896 603	845 779	879 415	871 713	808 786	-7

Verejné knižnice Prešovského samosprávneho kraja navštívilo v roku 2013 spolu 808 786 návštevníkov je to síce klesajúci trend ale súvisí s informatizáciou a zavádzaním nových technológií v knižniciach čoraz viac čitateľov si riadia svoje knižničné kontá cez internet, prolongujú si výpožičky prostredníctvom online katalógu a rešeršujú. V minulosti za týmito službami museli prísť do knižnice, dnes tieto služby môžu využívať on-line.

Návštevnosť online služieb knižníc: (návštevy webstránok a online katalógu)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
						webstránky	on-line kat.
Regionálne knižnice	91 072	235 516	308 705	225 377	220 581	218 376	193 053
Mestské knižnice	10 255	2 217	19 216	63 592	39 838	19 077	24 352
Ock s profesionálnymi z.	150	0	10 453	2 930	2 579	0	0
Ock s neprofesionálnymi z.	0	0	1 164	783	2 703	6 315	1 386
Všetky knižnice	101 477	237 733	339 538	292 682	265 701	243 768	218 791

V tejto tabuľke sú spojené údaje návštevnosti webstránok a online katalógov v rokoch 2010 – 2012. Nie je to veľmi presné porovnanie, pretože ešte stále sa formuje spôsob sledovania týchto údajov, ale išlo nám hlavne o vykreslenie situácie v rámci návštevnosti online služieb knižníc. Ukazovateľ návštevnosti online služieb bol po prvýkrát vykazovaný v roku 2010.

Od roku 2013 sa samostatne sleduje ukazovateľ **počet návštev vlastnej webovej stránky**.

3. VÝPOŽIČKY

V roku 2013 sa vo verejných knižniciach Prešovského kraja vypožičalo absenčne aj prezenčne celkom **2 242 565** knižničných dokumentov.

Výpožičky v jednotlivých typoch knižníc:

	2009	2010	2011	2012	2013	2012/13 %
Regionálne knižnice	1 586 906	1 519 167	1 501 939	1 598 074	1 469 425	-8
Mestské knižnice	447 849	460 536	471 250	480 913	459 661	-4
Ock s profesionálnymi z.	157 541	152 727	119 758	120 800	100 552	-17
Ock s neprofesionálnymi z.	257 356	220 204	228 109	227 493	212 927	-6
Všetky knižnice	2 449 652	2 352 634	2 321 056	2 427 280	2 242 565	-8

Vo výpožičkách zaznamenávame len slabý pokles vo všetkých typoch knižníc Prešovského kraja. V roku 2013 je to **o 184 715 výpožičiek menej**, čo činí rozdiel – 8% ako v roku 2012.

Výpožičky v regionálnych knižniciach PSK

	RK	2009	2010	2011	2012	2013	2012/13 %
1.	Bardejov	200 075	200 125	165 500	201 446	201 452	+0,03
2.	Humenné	155 154	136 991	122 159	129 136	131 673	+2
3.	Poprad	398 254	398 196	398 190	398 279	307 135	-23
5.	Prešov	487 454	469 548	490 896	537 687	499 352	-7
4.	Stará Ľubovňa	145 391	133 746	153 495	139 358	140 008	+0,05
6.	Svidník	83 337	81 445	65 066	72 411	89 234	+19
7.	Vranov n/ Topľou	117 241	99 116	106 633	119 757	100 571	-16
	SPOLU	1 586 906	1 519 167	1 501 939	1 598 074	1 469 425	-8

V regionálnych knižniciach výpožičky mierne klesli celkovo o – 8%. Počet výpožičiek stúpol najviac vo Svidníku (+19%) a v Humennom (+2%).

Regionálne knižnice: výpožičky na 1 obyvateľa

	2012	2013
1. Bardejov	6,01	6,04
2. Humenné	3,72	3,82
3. Poprad	7,56	5,83
4. Prešov	5,88	5,48
5. Stará Ľubovňa	8,54	8,56
6. Svidník	6,28	7,79
7. Vranov nad Topľou	5,16	4,36
	6,07	5,60

výpožičky na 1 používateľa:

	2012	2013
1. Bardejov	34,76	36,45
2. Humenné	17,90	19,88
3. Poprad	38,97	36,59
4. Prešov	46,07	44,89
5. Stará Ľubovňa	38,40	38,82
6. Svidník	30,84	35,59
7. Vranov nad Topľou	23,94	21,16
	34,83	34,54

V roku 2013 bol počet výpožičiek na 1 obyvateľa v RK **5,60**, na jedného používateľa **34,54**. Najviac výpožičiek na jedného obyvateľa dosahuje RK v Starej Ľubovni (**8,56**) a najviac výpožičiek na jedného používateľa je v Prešove (**44,89**). Čo sa týka výpožičiek, práve tieto ukazovatele sú v rámci štatistiky najrelevantnejšie.

Regionálne knižnice sa v počte výpožičiek na 1 obyvateľa nachádzajú väčšinou pod štandardom. Na základnej úrovni je Knižnica v Prešove (**5,48 - štandard 5**) a Stará Ľubovňa (**8,56 - štandard 8**). Najaktívnejší používatelia sú v Prešove (**44,89**), v Starej Ľubovni (**38,82**) a v Poprade (**36,59**).

Počet výpožičiek v prepočte podľa typov knižníc:

	na 1 obyvateľa			na 1 používateľa		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	5,68	6,07	5,60	32,49	34,83	34,54
Mestské knižnice	3,62	3,69	3,53	34,04	35,27	33,27
Ock s profesionálnymi z.	2,02	2,21	2,02	23,24	25,75	26,81
Ock s neprofesionálnymi z.	1,00	0,96	0,89	13,16	13,67	13,32
Knižnice spolu	3,41	3,54	3,29	28,11	30,02	29,47

Počet výpožičiek v prepočte na 1 obyvateľa v PSK mierne klesol o **0,25**. Čo sa týka prepočtu výpožičiek na 1 používateľa, ten oproti minulému roku klesol o **0,55**.

Počet výpožičiek na 1 obyvateľa sa v jednotlivých okresoch pohybuje v rozmedzí od najnižšieho: Snina **1,70** po **4,93** v okrese Svidník.

Z okresov najvyšší počet výpožičiek na 1 používateľa dosiahol okres Humenné **18,57** a najvyšší Stropkov **54,39**.

3.1 MEDZIKNIŽNIČNÁ VÝPOŽIČNÁ SLUŽBA

Medziknižničná výpožičná služba

	MVS iným knižniciam				MVS z iných knižníc			
	2011	2012	2013	%12/13	2011	2012	2013	%12/13
Regionálne knižnice	1 171	1 425	1 019	-0,28	3 503	3 682	2 960	-20
Mestské knižnice	111	96	60	-0,38	1 628	1 441	1 550	+7
Ock s profesionálnymi z.	16	15	18	+0,17	231	623	531	-15
Ock s neprofesionálnymi z.	0	0	0	0	0	0	0	0
Knižnice spolu	1 298	1536	1 097	-0,29	5 732	5744	5 041	-12

MVS si najviac využívali regionálne knižnice, aj napriek medziročnému poklesu, ktorý činí -20% (722 kn.j.)

IV. ĎALŠIE UKAZOVATELE

1. VZDELÁVACIE A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

Kultúrno-vzdelávacie podujatia sú už neodmysliteľnou súčasťou knižničnej práce. Knižnice organizujú tieto aktivity na podporu a propagáciu čítania, literatúry, ale aj spoločenských záujmov používateľov. Okrem tradičných besied a hodín informačnej výchovy sa v knižniciach čoraz viac hovorí o komunitných záujmových aktivitách, smerujúcich k zastrešovaniu záujmových skupín. Ide tu o napríklad o informačné vzdelávanie – kurzy pre seniorov, nezamestnaných, znevýhodnených a klubové stretnutia. Treba zdôrazniť jedinečnosť knižničných podujatí, ktoré dávajú prijímateľom, či už deťom, alebo dospelým, určitú pridanú hodnotu, aby ich oslovili, zaujali a podnietili ich čitateľské, vzdelávacie a záujmové potreby. Žiadna iná kultúrna inštitúcia nedokáže vymyslieť a zrealizovať také úžasné a jedinečné formy podujatí.

Ďalej knižnice organizujú veľké projekty zamerané na populárno - náučné vzdelávanie a verejné oslovenie verejnosti. Väčšia časť podujatí je zameraná na deti a mládež, kde sa im snažia ponúknuť alternatívu vzdelávania formou netradičných podujatí, ako sú tvorivé dielne, dramatizácie rozprávok a povestí a pod.

V roku 2013 uskutočnili verejné knižnice Prešovského kraja celkom **4 436** podujatí, čo je viac o **51**. Z toho **1 517** podujatí bolo venovaných informačnej výchove. Najviac podujatí bolo uskutočnených v knižniciach okresov Prešov (**818**), Poprad (**808**) a Bardejov (**509**). Podujatia navštívilo celkom **105 877** používateľov, čo je v porovnaní s inými kultúrnymi inštitúciami v kraji najvyššia návštevnosť.

Počet podujatí v regionálnych knižniciach v priebehu 5 rokov :

	RK	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Bardejov	412	403	384	354	402
2.	Humenné	258	309	274	325	330
3.	Poprad	643	610	622	659	513
4.	Prešov	499	470	453	548	584
5.	Stará Ľubovňa	202	376	373	329	356
6.	Svidník	136	172	165	207	245
7.	Vranov n/Topľou	252	196	299	276	323
	SPOLU	2402	2 536	2 570	2 698	2 753

V rámci regionálnych knižníc počet podujatí znovu stúpol a to o **55** podujatí. Priemer zvýšili všetky knižnice RK, okrem Popradu (z dôvodu rekonštrukcie knižnice). Knižnice organizujú veľmi kvalitné výchovné, vzdelávacie a kultúrne podujatia zamerané na všetky kategórie používateľov.

Tradične najviac podujatí sa uskutočnilo počas Týždňa slovenských knižníc. V mnohých knižniciach sú i naďalej uskutočňované periodické podujatia s niekoľkoročnou tradíciou a osvedčené komunitné akcie.

Sledovanie návštevnosti takýchto podujatí je veľmi podstatná.

Návštevnosť podujatí v jednotlivých typoch knižníc.

	2009	2010	2011	2012	2013	% rozdiel
Regionálne knižnice	63 300	55 812	69 306	68 290	67 490	-1,1
Mestské knižnice	18 733	20 214	35 956	20 614	20 110	-2,5
Ock s profesionálnymi z.	8 640	8 297	6 351	6 537	8 179	+20
Ock s neprofesionálnymi z.	9 042	7 121	9 956	10 532	10 098	-4
Všetky knižnice	99 715	91 444	121 569	105 973	105 877	-0,09

Stále evidujeme vysokú návštevnosť na podujatiach knižníc. V tabuľke môžeme vidieť, ako sa vyvíja návštevnosť podujatí najmä v obecných knižniciach s profesionálnym zamestnancom. Podstatou je, že nerozhoduje počet uskutočnených podujatí, ale ich kvalita, ktorá do knižníc láka stále viac používateľov.

2. BIBLIOGRAFICKO - INFORMAČNÁ ČINNOSŤ

Ťažisko bibliografickej práce spočívalo na regionálnych knižniciach, ktoré v roku 2013 vytvorili **2 554** bibliografických záznamov v rámci **1020** excerptovaných regionálnych časopisov a novín. Spolu vypracovali **34** rešerší, čo je oproti predchádzajúcemu roku pokles o **44** a to aj napriek tomu, že používatelia majú viac možností vytvárať si rešerše sami, najmä cez www.kis3g.sk

Bolo vydaných **63 bibliografií**, čo je oproti roku 2012 nárast o **33** titulov. Spolu s mestskými a obecnými knižnicami bolo vypracovaných **760** rešerší. Záujem o tieto bibliograficko – informačné služby, hlavne v menších mestách, je veľký. Všetky RK spracovávali a excerptovali záznamy z regionálnej tlače v systéme VIRTUA.

Knižnica P.O.Hviezdoslava koordinovala činnosť regionálnej bibliografie v Prešovskom kraji ako súčasť národnej bibliografie. Mgr. Ľubica Liptáková, ako členka sa zúčastňovala zasadnutí koordinačnej rady pre bibliografickú činnosť SR pri Slovenskej národnej knižnici v Martine.

Stav v regionálnych knižniciach

	2010	2011	2012	2013
Počet rešerší	703	836	823	760
Počet bibliografií	18	17	30	63

3. METODICKÁ A PORADENSKÁ ČINNOSŤ

Knižnica P.O.Hviezdoslava v súlade so zriaďovacou listinou plnila funkciu koordinačného a metodického centra pre RK Prešovského samosprávneho kraja a zabezpečovala úlohy vyplývajúce z celoslovenských, krajských a regionálnych potrieb. V súvislosti s tým, sa uskutočnili rozbor, porady riaditeľov a odborných pracovníkov a metodické návštevy regionálnych a ostatných knižníc v kraji.

K základným úlohám metodiky v roku 2013 patrila koordinácia základných činností v systéme Virtua a sledovanie plnenia záverov z porád a Rozborov činnosti knižníc za rok 2012. S tým účelom boli uskutočňované aj porady, metodické návštevy v knižniciach a bola udržiavaná stála spolupráca s komunikáciou s riaditeľmi, metodikmi, bibliografmi, katalogizátormi, ako aj vedúcimi služieb v RK v kraji formou metodických konzultácií osobne, telefonicky a e-mailom.

V rámci koordinácie knižničných činností sme sa venovali metodike a implementácii knižničných systémov Clavius a KIS MASK pre malé a stredné knižnice a poradenskej činnosti knižniciam, ktoré pracujú v systéme Libris. Zároveň sme pravidelne usporadúvali školenia a semináre týkajúce sa knižnično – informačného systému Virtua a seminár pre administrátorov webových stránok v CMS Joomla.

Čo sa týka krajskej metodiky boli zabezpečované úlohy, odporúčania a usmernenia vyplývajúce z celoslovenských potrieb pre MK SR a SNK – Odbor pre knižničný systém pre nadriadeného zriaďovateľa VÚC – Odbor kultúry a úlohy pre odbornú činnosť knižníc.

Pokračovalo sa na portáli Internetového metodického centra pre obecné knižnice www.obecnakniznica.sk, ktoré slúžilo hlavne pre metodikov a knihovníkov Prešovského kraja, ale záujem je aj u metodikov a priamo pracovníkov obecných knižníc z iných regiónov Slovenska. Zároveň aktívne participujeme na projekte prezentačného celoslovenského portálu detskej literatúry www.murovacitaren.sk, ktorý obsahovo zabezpečuje Gabika Futová z Knižnice P.O.Hviezdoslava v Prešove.

Využíval sa portál na propagáciu aktivít v knižniciach Tlačová agentúra knižníc. www.tak.dokniznice.sk a portál www.dokniznice.sk

Za účelom získania nových informácií a skvalitnenia práce boli organizované pracovné porady a školenia, jednak pre riaditeľov za prítomnosti zriaďovateľa – Odboru kultúry PSK, ako aj pre odborných pracovníkov.

3. 1 ŠTATISTICKÁ, ROZBOROVÁ, ANALYTICKÁ A KONCEPČNÁ ČINNOSŤ

Štatistiku za rok 2013 sme spracovávali prostredníctvom online internetového formulára, ktorý bol vystavený na stránkach MK SR. Internetovou formou boli odoslané aj celkové výkazy KULT 10-01, Vyhlásenia o súhlase so zverejnením dôverných štatistických údajov a Zoznam spravodajských jednotiek za Prešovský kraj za rok 2013 do SNK v Martine.

Knižnica P.O.Hviezdoslava v Prešove spracovala na základe štatistických podkladov Vyhodnotenie činnosti knižníc Prešovského kraja za všetky verejné knižnice PSK za rok 2013 pre rozbor o činnosti knižníc, vnútornú potrebu knižníc, SNK a PSK. Na základe požiadaviek PSK boli spracovávané podklady pre analýzy a správy týkajúce sa hlavne racionalizačných opatrení a dosiahnutých ukazovateľov činnosti RK..

Všetky aktivity metodických oddelení smerovali k upevneniu postavenia a rozvoja knižníc v PSK .

Činnosť metodických oddelení

	r. 2008	r. 2009	r.2010	r. 2011	r.2012	r. 2013
Metodické návštevy	287	199	171	155	154	160
Metodické konzultácie	973	1397	1447	1926	1922	neeviduje sa
Porady, semináre, školenia	81	87	139	86	104	145

Počet klasických metodických návštev zabezpečovaných RK vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov klesá. Knižnice hľadajú nové formy poskytovania tejto služby pre obecné knižnice a to najmä elektronické.

Metodické konzultácie boli zo štatistického vykazovania za rok 2013 vypustené. Avšak metodická práca sa bez konzultácií (osobné, telefonické, e-mailové, či on-line konzultácie prostredníctvom komunikačných programov) nemôže aplikovať a napredovať.

3. 2 EDIČNÁ ČINNOSŤ

V roku 2013 bolo vydaných 31 titulov publikácií. Oproti roku 2012 je to **o 3 tituly viac**. Medzi titulmi sa nachádzali najmä ročenky, či odborné zborníky.

Edičná činnosť v RK

	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r.2011	r.2012	r. 2013
Edičná činnosť	35	75	54	33	28	31

4. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Informačných technológií v knižniciach PSK predstavujú základ v poskytovaných službách. V mnohých malých knižniciach stále pribúdajú nové technické možnosti, najmä internet pre verejnosť a vďaka príspevkom z grantového systému MK SR aj nové počítače s knižnično – informačným systémom KIS MaSK. Niektoré hlavne mestské knižnice si zakúpili systém Clavius

V roku 2013 bolo v knižniciach PSK celkom **482** počítačov, z toho s pripojením na internet prístupných pre verejnosť je **251**.

Informačné technológie v knižniciach PSK

	2011	2012	2013	Rozdiel
Počet osobných PC	499	499	482	-17
- s internetom pre verejnosť	269	271	251	-20

Počet knižníc s internetom pre verejnosť

Okres	Počet knižníc spolu	v tom - internet pre verejnosť					Počet kn. s internetom pre verejnosť
		RKK	RK	MK	Prof.	Neprof.	
1. Bardejov	56	0	1	0	3	6	10
2. Humenné	29	0	1	0	1	0	2
3. Kežmarok	29	0	0	3	1	3	7
4. Levoča	11	0	0	2	0	2	4
5. Medzilaborce	12	0	0	0	0	2	2
6. Poprad	26	0	1	2	2	4	9
7. Prešov	53	1	0	1	1	3	6
8. Sabinov	27	0	0	2	0	5	7
9. Snina	13	0	0	1	1	1	3
10. Stará Ľubovňa	31	0	1	1	0	3	5
11. Stropkov	6	0	0	1	0	0	1
12. Svidník	11	0	1	1	0	0	2
13. Vranov n/Topľou	24	0	1	0	0	4	5
Spolu - Prešovský kraj	328	1	6	14	9	35	63

Počet knižníc s internetom pre verejnosť v PSK klesol zo 68 na 63 (-5 knižníc) V súčasnosti ešte prebieha projekt MK SR Verejný internet cez SNK v Martine a v budúcnosti očakávame nárast IT vzhľadom na rozšírenie tohto projektu a rýchlo vyvíjajúcu sa informačnú spoločnosť.

5. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE KNIŽNÍC

5.1 ZAMESTNANCI

Počet zamestnancov knižníc v priebehu posledných rokov neustále klesá. Aj v roku 2013 opäť klesol z **187,96** zamestnancov (prepočítaný stav) na **201,30**, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom o **13,34** zamestnancov menej.

Počet zamestnancov v knižniciach

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
RK	149,75	145,90	141,83	127,12	127,87	127,57
Mestské knižnice	30,15	29,65	28,71	33,36	35,26	34,73
Profesionálne knižnice	17,57	21,02	20,61	17	16,68	16,70
Neprofesionálne knižnice	23,91	18,19	9,88	10,86	8,59	8,96
Spolu	221,38	214,76	201,30	188,34	188,40	187,96

Z celkového počtu zamestnancov knižníc je **175,32** žien, **157,54** pracovníkov vykonávajúcich odborné knihovnícke činnosti, z toho **30,25** s VŠ s knihovníckym vzdelaním. V regionálnych knižniciach sa vzdelanostná úroveň pracovníkov zvyšuje a počet pracovníkov s VŠ knihovníckym vzdelaním stúpa, aj vďaka možnosti štúdia na Katedre informačných štúdií Prešovskej univerzity. Počet zamestnancov v knižniciach klesol (-0,56 pracovníka). Klesajúci trend v počte zamestnancov RK už trvá od r. 2006.

5.2 MZDY

Celkovo bolo na mzdy pracovníkov vynaložených **1 332 670,69 €** oproti **1 325 962,18€** v roku 2012. Je to nárast o **+6 708,51€**. V regionálnych knižniciach to bolo **919 586,80€** oproti **928 776€** v minulom roku. Rozdiel u RK je pokles o **- 9 182,20 €** čo je -0,98 %.

Priemerná mzda v jednotlivých druhoch knižníc v prepočte na 1 mesiac

	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011	r. 2012	r. 2013
Regionálne knižnice	507	564	544	583	605	601
Mestské knižnice	588	566	542	603	585	597
Profesionálne knižnice	475	450	482	466	509	537
Spolu všetky knižnice	523	529	524	561	586	591

Oproti roku 2012 klesla priemerná mesačná mzda v RK zo **605 €** na **601 €**. V mestských knižniciach priemerná mzda stúpla z **585€** na **597€** a v profesionálnych knižniciach priemerná mzda stúpla z **509 €** na **537 €**.

Vývoj priemernej mzdy pracovníkov v RK

RK	2009	2010	2011	2012	2013	2012/13 % rozdiel
Bardejov	593	566	604	602	628	+4,2
Humenné	573	528	637	634	642	+1,3
Poprad	551	556	633	608	642	+5,3
Prešov	581	536	518	569	541	-4,9
Stará Ľubovňa	520	553	545	605	574	-5,1
Svidník	582	554	590	591	636	+7
Vranov n/T	540	518	575	622	563	-9,4

Priemerné mzdy pracovníkov RK v roku 2013 celkovo stúpili o **3,5%**. Mzdy poklesli v knižniciach Prešov (-4,9%) a Stará Ľubovňa (-5,1%). S priemernou mzdou na Slovensku sa nemá význam porovnávať, ale v rámci knižníc na Slovensku, kde je priemerná mzda v RK **616€**, je celkový priemer **601€** v RK PSK nižší o **2,43 %** Výpočet priemernej mzdy pracovníkov môžu ovplyvniť aj niektoré faktory ako napr. dlhodobá maródka, generačná výmena pracovníkov.

Celkové náklady na pracovníkov na dohodu vo verejných knižniciach PK boli v roku 2013 **62 053,45€**, z toho v RK bolo na pracovníkov na dohodu vynaložené **13 290€**.

6. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE KNIŽNÍC

6.1 PREVÁDZKOVÉ DOTÁCIE

V roku 2013 dostali knižnice PSK na svoju činnosť **2 310 292,22 €**. Oproti predchádzajúcemu roku (**2 386 626,20 €**) je to pokles o **76 333,98 €**, čo činí - **14,2%**.

Prevádzkové dotácie v knižniciach PSK

	2010	2011	2012	2013
z rozpočtu VÚC	1 490 976	1 640 756	1 728 050	1 596 671
z rozpočtu obce	490 361,50	594 364	658 148	671 946,50
z iných zdrojov	94 528,65	40 334	0	40 952,73
zo št. rozpočtu			0	722

Regionálne knižnice dostali z rozpočtu zriaďovateľa na prevádzku **1 596 671 €** oproti **1 728 050€** v roku 2012, čo je -7,6%.

6.2 NÁKUP KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na nákup knižného fondu knižnice vyčlenili spolu **192 720,23 €**, čo je oproti roku 2012 (**254 940,56€**) menej o – **62 220,33€ (-24,4%)**. Napriek tomu sa z rozpočtu na činnosť knižnice dá vyčleniť na nákup fondov len veľmi málo, preto dobrou pomocou je grantový systém MK SR, kde je zriadený podprogram na akvizíciu KF knižníc. Knižnice nakúpili **31 436 kn.** j, z čoho vyplýva, že cena jednej knihy opäť vzrástla z minuloročného priemeru **8,31 € na 8,62 €**. Netreba pripomínať že cena kníh už niekoľko rokov neustále stúpa a to aj napriek nižšej DPH.

Vývoj priemernej ceny za knihu

V €	2010	2011	2012	2013
1 kniha	7,83	8,10	8,31	8,62

Finančné prostriedky na nákup KF podľa typov knižníc:

V €	2009	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	102 353,07 €	90 751,34€	137 087€	177 269€	114 421,97€
Mestské knižnice	43 335,43 €	44 897,42€	39 946€	35 995€	34 011,10€
Ock s profesionálnymi z.	20 774,04 €	17 663,29€	14 743€	13 039€	13 079,90€
Ock s neprofesionálnymi z.	37 116,59 €	32 620,37€	33 858€	28 635€	31 207,26€
Všetky knižnice	203 579,13 €	185 933,42 €	225 635€	254 940€	192 720,23€

Podľa typov knižníc je vidieť, že financie na nákup stúpili jedine v obecných knižniciach a to s profesionálnym a neprofesionálnym zamestnancom.

Nákup knižničných dokumentov v € podľa typov knižníc v prepočtoch na jedného obyvateľa a používateľa:

	€ na obyvateľa				€ na používateľa			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Regionálne knižnice	0,34	0,52	0,67	0,44	1,97	2,97	3,86	2,69
Mestské knižnice	0,34	0,31	0,28	0,26	3,09	2,89	2,64	2,46
Ock s profesionálnymi z.	0,25	0,25	0,24	0,26	2,76	2,86	2,78	3,49
Ock s neprofesionálnymi z.	0,14	0,15	0,12	0,13	1,84	1,95	1,72	1,95

Čo sa týka porovnávania jednotlivých okresov v kraji, najviac **€ na 1 obyvateľa** bolo vynaložené v okresoch Svidník (**0,52**) a Vranov n/Topľou (**0,50**), najmenej v okresoch Stropkov (**0,06**) a Medzilaborce (**0,07**). V rámci celého kraja bolo v roku 2013 vynaložené na nákup kníh v priemere **0,28 €** na 1 obyvateľa čo je o **0,09 € menej** ako v roku 2012 (0,37 €)

Finančné prostriedky na nákup KF v RK:

	RK	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Bardejov	9 633 €	8 209€	8 183€	14 325€	11 263€
2.	Humenné	9 440,45 €	5 790,16€	11 952,32€	26 485€	17 076,41€
3.	Poprad	21 578,27 €	16 237,72€	28 616,98€	34 248€	17 480,48€
4.	Prešov	23 223,75 €	23 933,39€	38 154,75€	38 503€	20 861€
5.	Stará Ľubovňa	11 230,60 €	9 102,07€	13 460€	20 119€	10 982,97€
6.	Svidník	8 773 €	7 971€	15 251€	17 818€	10 723€
7.	Vranov n/Topľou	18 474 €	19 508€	21 469€	25 770€	26 035,11€
SPOLU		102 353,07 €	90 751,34€	137 087,05€	177 269€	114 421,97€

Najviac finančných prostriedkov na nákup kníh pre svojich používateľov vyčlenili RK Vranov n/Topľou, RK Poprad a RK Humenné. V RK v porovnaní s rokom 2012 finančné prostriedky na nákup KF klesli. Celkovo o **-62 847,03€**.

RK - nákup v € na obyvateľa a používateľa:

	RK	€ na 1 obyvateľa	
		2012	2013
1.	Bardejov	0,43	0,34
2.	Humenné	0,76	0,50
3.	Poprad	0,65	0,33
4.	Prešov	0,42	0,23
5.	Stará Ľubovňa	1,23	0,67
6.	Svidník	1,55	0,94
7.	Vranov n/ Topľou	1,11	1,13
Spolu RK		0,67	0,44

	RK	€ na 1 používateľa	
		2012	2013
1.	Bardejov	2,47	2,04
2.	Humenné	3,67	2,58
3.	Prešov	3,35	2,08
4.	Poprad	3,30	1,88
5.	Stará Ľubovňa	5,54	3,04
6.	Svidník	7,59	4,28
7.	Vranov n/ Topľou	5,15	5,48
Spolu RK		3,86	2,69

Na jedného obyvateľa vynaložili knižnice v RK **0,44 €** oproti **0,67 €** v roku 2012 a na 1 používateľa v priemere **2,69€** oproti **3,86 €** v roku 2012. Najviac € na jedného obyvateľa vynaložila knižnica vo Svidníku (**1,13 €**) a najmenej RK v Prešove (**0,23 €**).

V nákupe na používateľa najviac € vynaložila RK Vranov n/Topľou (**5,48 €**) a RK Svidník (**4,28 €**), najmenej Prešov (**1,88 €**). Oproti minulému roku tieto hodnoty klesli.

6.3 VÝNOSY Z HLAVNEJ ČINNOSTI

Celkové výnosy z hlavnej činnosti – príjmy spolu vo verejných knižniciach Prešovského kraja v roku 2013 boli **2 651 474 €** oproti roku 2012 **2 681 050 €** je to pokles o **29 576€**.

Z toho:

- tržby poklesli z **208 492€** na **205 267€**
 - z nich poplatky za knižničné činnosti klesli z **138 540€** na **133 939€** čo je o **4 601€** menej, než v roku 2012
 - z iných zdrojov, darov a grantov získali knižnice PSK **135 915 €**
 - z toho zo štátneho rozpočtu **73 578 €**

Najviac financií zo štátneho rozpočtu získali v roku 2013 regionálne knižnice (**53 123 €**), ktoré boli aj v tomto roku podporené grantovým systémom MKSR a mnohými inými donormi a sponzormi.

REGIONÁLNE KNIŽNICE

V regionálnych knižniciach výnosy v roku 2013 z hlavnej činnosti tvorili **1 881 411€** oproti roku 2012 - **2 041 646€** čo je o **7,95 %** menej.

Z toho:

- tržby predstavovali **175 626€** (oproti roku 2012 **176 827€**)
 - z toho poplatky za knižničné činnosti **105 562€**. V porovnaní s rokom 2012 (**108 629€**) je to pokles o **2,8%**.
- z grantov, darov a sponzorsky RK knižnice získali **103 130€**. V porovnaní s predchádzajúcim rokom (**136 770€**) je to o **24,6%** menej.
 - z toho zo štátneho rozpočtu **53 123€** (oproti roku 2012 **59 541 €**)

V. ZÁVER

Verejné knižnice si udržiavajú status dôležitých kultúrno – výchovných a vzdelávacích inštitúcií pre obyvateľov PSK. Zavádzaním nových technológií skvalitňujú poskytovanie knižnično-informačných služieb pre všetky kategórie používateľov. V roku 2013 za pomoci zriaďovateľa PSK sa podarilo vyriešiť zlé priestorové podmienky pre Knižnicu P. O. Hviezdoslava v Prešove. Začala sa rekonštrukcia Podtatranskej knižnice v Poprade a zmodernizovali sa priestory Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Vďaka ústretovosti starostov obnovuje sa aj činnosť obecných knižníc a pripravujú sa rekonštrukcie mestských knižníc. V spoločnosti a regióne s veľkou mierou nezamestnanosti, knižnice plnia dôležitú sociálnu funkciu, čím stúpa ich spoločenský status a uznanie. Veľmi dobre hodnotíme spoluprácu knižníc, koordináciu a metodickú pomoc, tak v odbornej činnosti ako aj cielenom marketingu, propagácii a ústretovosti používateľom. Knižnice sú zapojené do sociálnych sietí, najmä facebooku, čo je z hľadiska marketingu a propagácie knižničných aktivít veľmi účinné. Knižnice v značnej miere získavajú finančné prostriedky na nákup literatúry a rôzne aktivity cez projekty MK SR a iné granty. Na druhej strane nás trápia neporiadni čitatelia, ktorí nevracajú požičané knihy načas alebo ich nevrátia vôbec. Pri vymáhaní nevrátených dokumentov musia vynakladať maximálne úsilie a používať právne kroky. Prioritou pre knižnice stále zostáva nákup nových kníh. Od množstva finančných nákladov na nákup a dobrej profilácie fondov sa odvíja aj počet výpožičiek a ostatné štatistické ukazovatele.

Práca v knižniciach je veľmi tvorivá, verejné knižnice vytvárajú ideálne prostredie pre rozvoj a aktivity komunitnej činnosti, čím vyplňajú voľnočasový a záujmový priestor širokej čitateľskej verejnosti.

Teší nás záujem verejnosti. V snahe získať nových čitateľov zavádzajú knižnice rôzne privilégia ako zápisné zdarma či odpúšťanie sankčných poplatkov. Najadresnejšou čitateľskou kategóriou sú stále deti a mládež. Práve im sú venované cielené podujatia na rozvoj a propagáciu čítania a lásky ku knihám. Cena knihy stále stúpa, knihy sú drahé a práve knižnice ponúkajú možnosť uspokojovať čitateľské potreby a záujmy svojich používateľov.

I. ÚVOD	1
II. HLAVNÉ ÚLOHY	1
1. Knižničná sieť	1
2. Ťažiskové úlohy.....	2
III. HLAVNÉ UKAZOVATELE KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ	3
1. Knižničné fondy vo fungujúcich knižniciach.....	3
1.1 Prírastky.....	4
1.2 Obrat fondov podľa typov knižníc	5
1.3 Periodiká.....	5
2. Používatelia.....	6
2.1 Detskí používatelia do 15 rokov	7
2.2 Návštevnosť.....	7
3. Výpožičky	8
3.1 Medziknižničná výpožičná služba	9
IV. ĎALŠIE UKAZOVATELE	9
1. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské aktivity	9
2. Bibliograficko - informačná činnosť	10
3. Metodická a poradenská činnosť.....	11
3. 1 Štatistická, rozborová, analytická a koncepcná činnosť	11
3. 2 Edičná činnosť.....	12
4. Informačné technológie.....	12
5. Personálne zabezpečenie knižníc	13
5.1 Zamestnanci	13
5.2 Mzdy	13
6. Finančné zabezpečenie knižníc	14
6.1 Prevádzkové dotácie	14
6.2 Nákup knižničného fondu.....	14
6.3 Výnosy z hlavnej činnosti.....	15
V. ZÁVER	16